

PREVOZNO PRAVO

Marko Pavliha, Patrick Vlačič, Karla Oblak: Prevozno pravo, 3., spremenjena in dopolnjena izdaja. IUS Software, Ljubljana 2017, 428 strani.

Prevoz blaga, potnikov in prtljage je dejavnost s številnimi pozitivnimi pa tudi negativnimi eksternalijami. Njena ambivalentna narava in dinamičen razvoj v okoliščinah globalizacije ter bliskovit napredek na področju telekomunikacijske tehnologije pravni stroki in zakonodajnim oblastem na nacionalni in mednarodni ravni nalagajo nenehno aktivno delovanje in vzpostavljanje ter posodabljanje pravnih podlag, potrebnih za njeno nemoteno izvajanje. Prevozno oziroma transportno pravo je torej vse bolj pomembno področje, ki nas spremlja skoraj na vsakem koraku: potujemo z različnimi prevoznimi sredstvi in imamo kot potrošniki pogosto težave, smo pošiljatelji in prejemniki blaga, preden pride blago do uporabnika, prepotuje določeno pot. Pogosto se pre malo zavedamo pravic, ki jih imamo kot uporabniki različnih prevoznih sredstev, pravna literatura s področja transporta pa je pri nas skopa. Zato je zajetna monografija Prevozno pravo pomembno delo, ki je že v prvih dveh izdajah celostno obravnavalo temeljne značilnosti prevoznega prava in vseh vrst prevoznih pogodb in je bilo na tem področju v slovenskem prostoru unikatno. Avtorja prve, danes že kar legendarne izdaje, profesorja dr. Marka Pavliho, je Zveza društev pravnikov Slovenije za ta dosežek (in v istem letu objavljeno monografijo Zavarovalno pravo) nagradila s prestižnim priznanjem pravnik leta 2001. Pri dodatno posodobljeni in dopolnjeni tretji izdaji, ki vključuje tudi izčrpane sezname domačih, evropskih in mednarodnih predpisov in koristno stvarno kazalo, se je soavtorjema – ki sta oba nekdanja ministra za promet in hkrati vrhunski pravnik in sta sodelovala že pri drugi izdaji – pridružila obetavna mlada strokovnjakinja. Avtorji v tretji izdaji obravnavajo temeljna teoretična in praktična vprašanja na področju pravnega urejanja prevoza. Uvodoma so opredeljeni pojmi in interdisciplinarne značilnosti prevoznega prava z nacionalnega in primerjalnopravnega vidika. Sledi prikaz pravnega

* Besedilo je bilo kot recenzija oziroma prikaz objavljeno v predstavljenem delu, str. 425–427 (neštevilčeno).

urejanja prevozov glede na posamezno prevozno sredstvo, s poudarkom na pravnih virih in virih avtonomnega prava. Monografija zajema cestni, železniški, letalski, pomorski in multimodalni prevoz. Bistveni deli obravnavanih vsebin so prikazani s shematičnimi vložki in tipiziranimi formularnimi listinami, kar bralcu olajša razumevanje zapletenih pravnih vprašanj. Na začetku vsakega poglavja je kazalo obravnavanih vsebin, na koncu pa je povzeto bistvo, opredeljeni ključni pojmi in dodana vprašanja iz proučevane materije, kar daje delu posebno didaktično vrednost. Avtorji predstavijo poenoteno ureditev na področju urejanja prevoza v okviru Evropske unije in na širši mednarodni ravni ter pravila o reševanju sporov iz razmerij s »tujim« elementom na podlagi kolizijskih pravil. Zaradi zaostajanja pravnega urejanja za potrebami v praksi izvajanja prevozov ima posebno vrednost prikaz sodne in arbitražne prakse in njenih učinkov na pravno normiranje.

Avtorji so z deskriptivno, analitično in primerjalno metodo v sklenjeno celoto zajeli vsa aktualna odprta vprašanja o prevoznem pravu s teoretičnega, pravnoregulativnega, funkcionalnega in praktičnega področja. Delo so zasnovali na temeljnih avtoriziranih virih in ga nadgradili z aktualnimi članki vidnih svetovnih avtorjev ter lastnimi spoznanji, iz katerih na zastavljena vprašanja iščejo odgovore. Zapletena razmerja med udeleženci pravnih razmerij v zvezi s sklepanjem in izvajanjem pogodbenih razmerij obravnavajo opisno, z opisi pa tudi uvajajo shematične prikaze, ki jih nazorno pojasnjujejo. Kot rečeno, delu posebno vrednost daje aktualna in obsežna sodna in arbitražna praksa, ki je izredno pomembna kot dopolnilni pravni vir za pravno urejanje področja prevozov blaga, potnikov in prtljage. S svojim izčrpnim delom so avtorji presegli znanstvena spoznanja na področju pravnega urejanja prevozov ne le v Sloveniji, temveč tudi v mednarodnem merilu. S svojo celovitostjo in dovršenostjo je delo pomemben dosežek in ima izjemen pomen za nadaljnji razvoj teorije, prav tako pa je dragocen pripomoček tako študentom dodiplomskega in podiplomskega študija prometnih ved, logistike, pomorstva in prava kot tudi praktikom, še posebej prevoznikom, špediterjem, operaterjem, carinikom, prometnim agentom, odvetnikom, sodnikom, pošiljateljem in prejemnikom tovora, prodajalcem in kupcem blaga, potnikom in zavarovateljem.

Delo je sistematično in pregledno zasnovano ter vsebinsko izčrpno obravnava vsa pomembna pravna vprašanja s področja urejanja različnih oblik prevoza v poslovni praksi. Avtorji svoja stališča z uporabo ustreznih znanstvenoraziskovalnih metod prepričljivo utemeljijo.

dr. Branko Korže,
profesor na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani